

III.7060.727.2016.LN

**Pan
Robert Mamątow
Przewodniczący
Komisji Praworządności,
Praw Człowieka i Petycji Senatu RP
Kancelaria Senatu
ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa**

Z kierowanych do Rzecznika skarg wynika jednak, że istnieje problem określenia niższego wieku uprawniającego do przejścia na emeryturę pracowników, którzy w świetle art. 10 ustawy o strażach gminnych wykonują zadania w zakresie ochrony porządku publicznego (dalej jako „strażnicy”).

Problem ten był analizowany przez Trybunał Konstytucyjny na podstawie wniosku Związku Zawodowego Funkcjonariuszy oraz Pracowników Straży Miejskich i Gminnych. Wniosek dotyczył zbadania zgodności z art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 664) oraz załącznika nr 2 do tej ustawy - w zakresie, w jakim wśród prac o szczególnym charakterze, wymagających szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innym osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej związanego z procesem starzenia się, pomija pracę funkcjonariuszy i pracowników straży gminnych, powołanych na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 706 ze zm.). Alternatywnie - jako wniosek dalej idący - w kontekście tych samych zarzutów konstytucyjnych były analizowane przepisy art. 1, art. 18a ust. 1 i art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa

Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2018 poz. 132), w zakresie, w jakim pomijają funkcjonariuszy i pracowników straży gminnych, powołanych na podstawie ustawy o strażach gminnych, w katalogu funkcjonariuszy służb mundurowych uprawnionych do świadczeń wynikających z tej ustawy.

Trybunał Konstytucyjny postanowieniem z dnia 7 lipca 2016 r., sygn. akt Tw 9/16, odmówił nadania dalszego biegu wnioskowi (OTK ZU B/2016, poz. 446).

W sprawach dotyczących strażników, a nieuregulowanych w ustawie, mają zastosowanie przepisy o pracownikach samorządowych (art. 32 ustawy o strażach gminnych). Należy odnotować, że w straży gminnej zatrudnieni mogą być inni pracownicy, których prawa i obowiązki reguluje ustawa o pracownikach samorządowych (art. 33 ustawy o strażach gminnych). Strażnicy nabywają prawo do świadczeń emerytalnych na zasadach określonych w powszechnym systemie emerytalnym (tj. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - Dz.U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.). Praca strażników w świetle przepisów ustawy o emeryturach pomostowych nie została uwzględniona w katalogu prac o szczególnym charakterze, choć zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 3 tej ustawy prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się.

Trybunał Konstytucyjny w powołanym wyżej postanowieniu uznał, że nie jest uprawniony do orzekania o zaniechaniach ustawodawczych. Natomiast badając sprawę w kontekście zarzutów pominięcia strażników w systemie emerytur pomostowych, Trybunał stwierdził niedopuszczalność wydania orzeczenia ze względu na zbyt wąsko wyznaczony przedmiot kontroli, ograniczony tylko do art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W ocenie Rzecznika, biorąc pod uwagę istotne różnice pomiędzy strażnikami, a funkcjonariuszami służb mundurowych, w szczególności związane z faktem, iż strażnicy pozostają w stosunku pracy, a nie służby, odmienne potraktowanie obu tych grup w dostępie do systemu zaopatrzenia nie może być kwestionowane. Tym niemniej charakter pracy strażnika uzasadnia potrzebę rozważenia wprowadzenia do ustawy o emeryturach

pomostowych takich regulacji prawnych, które umożliwią im nabycie prawa do emerytury pomostowej. Można także dodatkowo wskazać, że w katalogu rodzajów prac o szczególnym charakterze zostały już wymienione prace funkcjonariuszy straży ochrony kolei, których charakter w kontekście ustawowych kryteriów definiowania pracy w szczególnym charakterze może być porównywalny do pracy strażników.

W tym stanie rzeczy, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 958) uprzejmie proszę Pana Przewodniczącego o rozważenie możliwości podjęcia stosownej inicjatywy ustawodawczej na forum Komisji Praworządności, Praw Człowieka i Petycji Senatu RP.

[Adam Bodnar]